

NEDRÁŽNÍ

OBZOR

Internetový magazín Nedrážního republikového výboru
Odborového sdružení železničářů na www.osz.org

■ Vedení NeRV informuje	str. 4
■ Dějiny železnic	str. 7
■ BAM slaví 100 let	str. 7
■ O zdraví...	str. 8
■ Zdraví na prodej	str. 9
■ Rekreační NeRV	str. 10
■ Sport	str. 11
Byli jsme při tom	
Závody v lyžování	
■ Na výletě po Slovensku	str. 12
■ Blahopřejeme	str. 12

11

LISTOPAD
2016

PENZION HUSACINA VE SLOVENSKÉM GROBU PŘIVÍTAL ZÁSTUPCE OZŽ A NeRV OSŽ

Odbory tvoří každý jejich jednotlivý člen

Tato reportáž nemá za cíl, vycházíme-li z titulku, snahu o „objevování Ameriky“, to jen první místopředseda Odborového sdružení železničářů Bc. Anton Anděl při našem rozhovoru podtrhl známý fakt, na kterém činnost odborů stojí a padá. Zdůraznil tím, že každý člen musí být dostatečně a bez rozdílu aktivní, stejně tak jako mu musí být vytvořeno odpovídající záze-

mí a musí se mu dostat absolutního zastání... a vůbec to není o placení členských příspěvků, ale o příslušnosti k organizaci. Ale po pořádku.

Spolupráce českých a slovenských železnic má tradici i po rozdělení společného státu. V poslední době to například potvrzují společná jednání. Generální ředitel Správy železniční dopravní cesty Pavel Surý při nedávných vzá-

jemných jednáních připomněl modernizovaný koridor až po státní hranici. Problémem je ovšem most přes řeku Moravu, kde společná hranice vede středem jejího toku a navíc je třeba jej umístit do takové výše, aby pod ním v budoucnu mohly plout i vyšší lodě, než je tomu doposud. Rozdíl výšky by měl být zhruba sedm metrů.

Pokračování na str. 2

Odbory tvoří každý jejich jednotlivý člen

Dokončení ze str. 1

Generální ředitel Železnic Slovenskej republiky Miroslav Kocák jej doplnil, že od roku 2018 začne slovenská železnice modernizovat trať od státní hranice až po Devínskou Novou Ves. Modernizace má trvat dva roky. Od řeky Moravy do Kút pojedou vlaky rychlostí 160 km v hodině, dál směrem na Bratislavu v některých úsecích vlaky dosáhnou dokonce dvoustakilometrové rychlosti. V dalších letech chtějí Slováci zmodernizovat trať přes Nové Zámky až na maďarskou hranici.

Stejně jako vedení železnic spolupracují také odborová sdružení, o čemž by měly svědčit následující řádky. Budu se o to maximálně snažit.

Na rychlejší vlakovou trasu mezi Brnem a Bratislavou o jedenáct minut čekat několik let nemíníme a vyrážíme autem. Naše cesta má cíl ve Slovenském Grobě, kam jsme byli slovenskými přáteli z jejich odborového sdružení pozváni na 2. listopad na jednání sekce OZŽ č. 19, která mimo jiné sdružuje rovněž nedrážní organizace tak jako Nedrážní republikový výbor Odborového sdružení železničářů.

Posádku našeho vozu tvořím já na sedadle spolujezdce, v roli řidiče a fotografa Jan Buchta, za zády máme manžele Šimáčkovi – Karla, co by předsedu Výboru OSŽ společnosti AŽD Praha a Alenu, pracovníci právního oddělení OSŽ. Posádku pražského vozu tvoří místopředseda OSŽ a současně předseda NeRV OSŽ Miroslav Novotný, tajemnice NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková a předsedkyně Výboru OSŽ Dopravního zdravotnictví MUDr. Gabriela Ritterová. Bohužel jednání s vedením společnosti zabránilo v účasti předsedovi Výboru OSŽ OHL ŽS Oldřichu Sobolovi. Za benefity sjednané v kolektivní smlouvě je třeba neustále bojovat.

Sjížděným bodem jsou pro nás slovenské Malacky, neboť každý vůz volí jinou trasu. Pravdou je, že s účinností od 1. listopadu se na slovenské dálnici snižují pokuty za jízdu po dálnici či rychlostní silnici ve vozidlech do 3,5 tuny (což splňujeme) o polovinu na 150 eur, ale na to riskovat. A neví ani, že pokud je pokuta zaplacená do patnácti dnů, snižuje se dokonce na sto eur. Na doplnění, abych nemusel tyto informace dávat do rubriky určené řidičům, ještě změna, že pokuta může být udělena pouze jednou za měsíc, nikoliv každý den, jak tomu bylo zákonem stanoveno dosud.

Na klikatých silnicích v nejjihnější výběžku Malých Karpat si několikrát postojíme u semaforů na červenou, neboť zdejší svahy jsou docela dost podemleté, a tak se v rámci oprav jezdí střídavě pouze jedním směrem. Časově však stíháme a zanedlouho se spouštíme do Pezinku. Dál už je jen rovina. Do Slovenského Grobu je to co by dup.

Jednání sekce, které řídil místopředseda OZŽ Ján Baláz, mělo společné body. Jak jinak, když problematika obou odborových sdružení je téměř – až na výjimky – obdobná. Zazněly zde tedy informace o postavení odčleněných a privatizovaných organizací ve Slovenské a České republice. Významnou část jednání zabrala výměna zkušeností z kolektivních vyjednávání, i když i zde se našly rozdílné přístupy a hlavně možnosti, jak dosáhnout předpokládaného cíle

– cíle nikoliv ve smyslu „vlk se nažral a koza zůstala celá“.

Vyjednávání s představiteli soukromých firem naráží stejně v obou republikách na rozdílné představy majitelů a odborů, ovšem vyplývající z logiky věci. Majitel firmy chce maximální zisky, odbory odpovídající pracovní podmínky... spravedlivé ohodnocení, maximální bezpečnost, sociální zabezpečení i kvalitní odpočinek. Je umění tyto oboustranné požadavky skloubit.

Pokud zmiňujeme kolektivní vyjednávání, jak v Českých zemích, tak na Slovensku narážíme na stejný problém. Odbory zde nezastupují pouze odboráře, ale všechny zaměstnance. Proč ne – ovšem je pravdou, že neorganizovaní zaměstnanci potom nepovažují za nutné stát se členy sdružení a odbory vidí pouze jako dárců vánočních kolekcí a zlevněných rekreací.

Ale to už plynule přecházíme do dalšího bodu, kterým je postavení OSŽ a OZŽ v procesu zastupování zaměstnanců odčleněných a privatizova-

ných organizací. Nedá se říci, že by některé z obou sdružení mělo na různých ustláno. V každé zemi se něco daří lépe a jiné hůře. Už z tohoto důvodu je vzájemná výměna zkušeností nesmírně cenná.

Jednání sekce navštívil také předseda Odborového sdružení železničiarov Mgr. František Zaparanik, a tak informace o připravovaných sjezdech OZŽ a OSŽ, které se budou konat v roce 2017, mohly být hlavně pro české zástupce velmi inspirativní. Důvod je jasný. Slovenská strana má půlroční předstih. Sjezd OZŽ proběhne v květnu, sjezd OSŽ v listopadu.

Diskuze o odborové problematice probíhala do pozdních večerních hodin i druhý den dopoledne. Stále bylo o čem hovořit. Výjimka se však našla. To v případě exkurze do vinařského závodu. Ve Vinárstvu Michala Sadloně jsme na chvíli opustili odborovou problematiku a věnovali se odbornému výkladu majitele. I když nás pobízel, všechny nabízené vzorky se opravdu nedaly ochutnat. To by se nám potom myšlenky toulaly úplně jiným směrem, než by bylo záhodno. Ale i z pohledu zrakově nezkaleným rád konstatuji... bylo to příjemné zpestření.

Odborová práce funkcionáře je prací v terénu. I když takováto mezinárodní setkání přinášejí přehřel poznatků, je možno je organizovat pouze čas od času, aby byl dostatek prostoru výměnu zkušeností přenášet na členskou základnu. A tím se vlastně vracím k titulku mé reportáže, že je zapotřebí pracovat s každým jednotlivým členem odborového sdružení, aby se opravdovým členem cítil. Aby pochopil, že to není pouze o členských příspěvcích, které platí.

Milan Sedlák

Foto Jan Buchta a Karel Šimáček

SLAVNOSTNÍ SETKÁNÍ U PŘÍLEŽITOSTI OSLAV 125 LET TRVÁNÍ NÁJEMNÍCH SPOLKŮ A 25 LET EXISTENCE SDRUŽENÍ NÁJEMNÍKŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Dne 15. listopadu Sdružení nájemníků České republiky připravilo workshop členů společnosti k aktuálním otázkám v oblasti bydlení.

Cílem setkání byla vzájemná výměna názorů členů společnosti a pozvaných hostů k ak-

tuálním tématům v oblasti bydlení (změny občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích, návrh zákona o sociálním bydlení, dostupné bydlení, energie a jejich rozúčtování atp.).

Na workshop navázalo slavnostní setkání u příležitosti oslav 125 let trvání nájemních spolků a 25 let existence Sdružení nájemníků České republiky.

– RED –

Informujeme

Ústředí OSŽ na svém zasedání dne 26. 10. 2016 vyhlásilo volby do orgánů základních organizací OSŽ, přičemž volby musí být provedeny nejpozději do 31. 3. 2017 s platností do dalších voleb vyhlášených před VIII. sjezdem OSŽ. P R O T O K O L o výsledku voleb do závodního výboru a revizní komise ZO OSŽ v roce 2016 najdete na www.osz.org v sekci Volby do ZV OSŽ.

Existují pravidla pro chování vedoucího pracovníka?

Mezi základní charakterové rysy vedoucích pracovníků by měla patřit slušnost a vhodné (česky správné) vyjadřování. Rozhodně sem nepatří ostré, slovní útoky či jízlivost. Vedoucí pracovník by neměl zapomínat na určitou „důstojnost“ svého chování a vyjadřování i při neformálních aktivitách a setkáních. Leckdy tato setkání mají závažnější charakter, nežli se zpočátku zdálo.

Při slovním projevu je nanejvýš důležité sdělovat ostatním vhodnou formou pouze to, co se jich týká. Nadbytek informací je často zavádějící a někdy dokonce i škodlivé. Typickým rysem současného vedoucího pracovníka jsou dlouhé a často nekonkrétní proslovy, které často vedou k devalvací slova. Bez ohledu na to, co člověk říká a ke komu mluví a jaké jsou dopady tohoto projevu na jednotlivce i na nejbližší okolí. Vedoucí pracovník musí důsledně zvažovat, jaké slovní obraty je vhodné použít, protože se mnohdy jedná o citlivé téma. V každém případě se doporučuje si projev včas připravit. Jiná situace nastává ve chvíli, kdy je nutné na danou problematiku reagovat téměř okamžitě. A zde se pozná kultivovanost a zodpovědnost daného vedoucího představitele. Ke každému problému je třeba přistupovat s veškerou vážností a zodpovědností. Určitě není na místě, problém zlehčovat. Rovněž bleskové rozhodnutí, které během projevu několikrát upravujeme, nedozná uznání od přítomných. Proto je nutné, si důkladně rozvážit co a jak chceme říci. Někdy méně je více, a pokud si není vedoucí zaměstnanec jist svou odpovědí a chce nalézt optimální řešení, je vhodné si stanovit termín odpovědi. Jednou vyřčené slovo již nelze vzít zpět. Nesmíme zapomínat, že nedílnou součástí verbálního projevu je i neverbální projev, kam bezesporu patří výraz obličeje, oční kontakt, gesta a postoje během projevu...Tato neverbální(mimoslovní) komunikace dokresluje charakterové vlastnosti vedoucího pracovníka.

Povinnost školní docházky a základní vzdělávání

Od 1. ledna 2017 dochází ke změnám v plnění povinnosti školní docházky

Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku. Od 1. ledna 2017 platí, že není-li dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa.

Zdravotní prohlídky mimo pracovní dobu

Má na to zaměstnavatel, právo?

Pokyn zaměstnavatele, abyste se pracovnělékařské prohlídce podrobili mimo pracovní dobu, je v rozporu se zákoníkem práce. Mimo rozvrh směn vám může nařídít jen práci přes čas. Zde se o práci přesčas rozhodně nejedná.

Možným řešením je v tomto případě motivovat zaměstnance např. vyplacením odměny, aby se podrobil prohlídce ve svém osobním volnu. Dá se to řešit legislativně jako u prohlubování kvalifikace podle § 230 odst. 3 zákoníku práce. Je třeba to řešit jako výkon práce, tedy včetně toho, že se může jednat i o práci přesčas.

Bc. Renata Dousková,
tajemnice NeRV OSŽ

Miroslav Novotný,
místopředseda OSŽ,
předseda NeRV OSŽ

Povinné víkendové školení

Profesní školení se uskutečnilo v sobotu. Je účast povinná. Zaměstnavatel mně nechce školení proplatit

[Vzhledem k tomu, že se jedná o prohlubování kvalifikace, máte nárok na mzdu. Podle § 230 zákoníku práce se prohlubováním kvalifikace rozumí její průběžné doplňování, které umožňuje zaměstnanci výkon sjednané práce.

Zaměstnanec je povinen prohlubovat si svoji kvalifikaci k výkonu sjednané práce.

Zaměstnavatel je oprávněn uložit zaměstnanci účast na studiu nebo školení a absolvovat je může i u jiné právnické nebo fyzické osoby. Účast na školení za účelem prohlubování kvalifikace se považuje za výkon práce, za který přísluší zaměstnanci mzda nebo plat.

Zaměstnavatel je tedy povinen vám za školení poskytnout mzdu, příplatek za práci v sobotu a neděli a příplatek za práci přesčas. Za práci přesčas vám může poskytnout náhradní volno, ale pouze s vaším souhlasem. Pozor pokud, ale máte mzdu vyplácenou podle § 114 odst. 3 zákoníku práce s přihlédnutím k případné práci přesčas.

V praxi nemají zaměstnanci odvahu vymáhat uvedené zákonné nároky.

Pro úplnost je nutné doplnit, že vám za školení náleží také cestovní náhrady, jestliže vám vznikly. (§152 písmeno c) a §156 odst. 2 zákoníku práce)

Jak je to se začátkem a koncem pracovní doby?

Není žádným tajemstvím, že zaměstnavatel může svým zaměstnancům určovat začátek a konec směn. Poměrně často se ale děje, že zaměstnancům je nařizováno, aby byli na pracovišti přichystáni už před začátkem směny, nebo naopak z pracoviště odcházeli o něco později, než je stanovený konec směny. Je to tak v pořádku?

Začátek a konec pracovní doby

V souladu se zákoníkem práce má zaměstnavatel právo rozvrhnout pracovní dobu svých zaměstnanců. Určuje tedy, na které dny v týdnu pracovní doba připadne, stejně jako na kterou ho-

dinu připadá začátek a konec jednotlivých směn zaměstnance (např. od 6:00 do 14:00, od 14:00 do 22:00 a od 22:00 do 6:00). Zaměstnavatel musí samozřejmě zaměstnance včas informovat o způsobu rozvržení směn.

Zaměstnanec je povinen být na začátku směny připraven k výkonu práce na svém pracovišti a odcházet z něho až po skončení směny. Z toho vyplývá, že **doba převlékání, očištění, cesty po areálu na pracoviště apod. se do pracovní doby nezapočítává.**

Je tedy na každém zaměstnanci, aby přišel do zaměstnání dostatečně předem, aby tyto úkony stihl provést před začátkem směny a přesně ve stanovený čas byl na svém pracovišti připraven k práci. Stejně tak zaměstnanec nesmí ze svého pracoviště odcházet dřív, ale musí se převléct, umýt apod. až po skončení směny.

Být připraven 10 minut (nebo i více) před začátkem směny

Zaměstnavatelé často kvůli nedochvilnosti některých zaměstnanců stanovují, že zaměstnanci musí být na svém pracovišti určitý čas před začátkem své směny (např. 10 minut před jejím začátkem). **Tento požadavek je v rozporu se zákoníkem práce.**

Pokud je možné se k výkonu práce připravit v kratším čase (např. jen za 5 minut), je zcela na zaměstnanci, zda do zaměstnání přijde 5, 10, nebo 15 minut před začátkem směny. Nejpозději v daný čas však musí být připraven k práci!!! Stejně tak je to i s odchodem z práce. **Své pracoviště může zaměstnanec opustit již ve 14:00, 22:00, nebo 6:00 hodin** – ani zde mu totiž nemůže zaměstnavatel přikázat, že musí na pracovišti být minimálně ještě 10 minut po skončení směny.

Pokud jste vždy na začátku své směny včas, chováte se v souladu se zákoníkem práce a neporušujete své povinnosti, nemá zaměstnavatel žádný důvod, aby vám zkrátil nebo vůbec nevyplatil odměny. Budou-li odměny vyplaceny, ostatním zaměstnancům, kteří přicházejí do práce ve stejný čas jako vy, a vám ne, můžete poukázat na **nerovné zacházení** a odměn se dožadovat.

Nařízení, že máte být na pracovišti již 10 minut před začátkem směny, znamená prakticky nařízení práce přesčas. Za tuto práci přesčas by vám pak měl zaměstnavatel poskytnout zákonnou odměnu.

Hypotéka

Jak hypotékou neohrozit rodinu ani bydlení

Na nové bydlení si drtivá většina lidí bere hypotéku, úvěr, nebo jinou, podobnou půjčku. Jde o závazek na desítky let a nemalou částku peněz v řádech milionů. A i když se splácení může zdát jako hračka, jakmile přijdeme o práci nebo onemocníme, na placení nezbyvá, zadrhne se a můžeme přijít o střechu nad hlavou. Jak tomu zabránit?

Jsmo většinou plní optimizmu, ve chvíli, kdy si bereme hypotéku, máme práci a slušně vyděláváme. Splácet desetitisíce měsíčně nám přijde jako něco, na co budeme vždycky mít. Jenže život nejde podle toho, jak si ho naplánujeme. Stačí okamžik a najednou přijdete o práci, po úrazu dlouhodobě marodíte, těžce onemocníte. Nebo, nebo. . .

Již při žádosti o úvěr by se mělo s těmito scénáři počítat. Jenže řada lidí si s tím příliš hlavu neláme, a když pak nastane krize, nevědí, jak a z čeho dluh splácet. Banky jsou netrpělivé. Párkrát nepošlete peníze a rázem můžeme přijít o celou nemovitost.

V dnešní době levných hypoték není problém získat na nájemném o něco více, než je splátka hypotéky.

Pojištění nemovitosti

Za normální, jakmile si koupíme nemovitost, se považuje nemovitost pojištit. V případě hypotéky banka pojištění nemovitosti vyžaduje jako jednu z podmínek čerpání úvěru. Je to sice výdaj navíc, ale roční pojištění nemovitosti se dá sehnat už od dvou tisíc korun ročně, takže nejde zase o tak vysokou částku.

V případě že se něco přihodí, nemusí to ještě nutně ohrozit rodinný rozpočet – škodu by měla uhradit pojišťovna. Pokud totiž pojištění nemovitosti nemáme, musíme si vše opravit a uhradit z vlastní kapsy, na což třeba v případě povodně nebo požáru nemusíme mít. Ale to už banku nezajímá, ta vyžaduje své pravidelné měsíční splátky, jinak si je vyplatí vlastními prostředky.

Životní pojištění

Popřemýšlet je nutné o životním (případně úrazovém či rizikovém) pojištění. To se vztahuje jak na pracovní neschopnost, tak na úrazy, hospitalizaci, invaliditu nebo třeba smrt. Nikdy nevíme, co se může stát. Při pracovní neschopnosti naše příjmy také výrazně klesají. Ale s placením hypotéky nijak nepohne.

Spoření

Většina lidí tak žije doslova od výplaty k výplatě. Když splácíme hypotéku či úvěr, živíme k tomu rodinu, platíme složenky a nejrůznější pojistky a ještě chceme občas jet na dovolenou, není peněz nazbyt. Ale přesto, pokud se nám podaří ušetřit třeba jen sto korun měsíčně, je chytré peníze ukládat.

Když se pak něco stane a nejsme schopni splácet hypotéku, můžeme si peníze ze spoření vybrat a využít je na umoření splátky. A když se nám podaří vytvořit si větší finanční rezervu a podmínky hypotéky nám to umožní, můžeme učit mimořádnou splátku a zaplatit větší část hypotéky najednou.

Refinancování hypotéky

Propagovanou možností je refinancování hypotéky. Řada bank se snaží přetáhnout si dlužníky k sobě, nabídne jim za jejich hypotéku nižší splátky i úroky a umožní jim s úvěrem přejít k nim. Jakmile nám tedy skončí fixace u jedné banky, můžeme přejít k jiné. Je třeba to předem promyslet, propočítat a nedat jen na sliby. Teprve pak je dobré na refinancování kývnout. Je to však ideální způsob, jak si snížit splátku.

Ještě než přejdete k jiné instituci, zkuste předložit konkurenční nabídku ve své bance. Pravděpodobně vám nabídnou ještě výhodnější podmínky než konkurence a úroky i splátky upraví. Je to pro ně totiž výhodnější než ztratit bezproblémového klienta, který poctivě splácí.

Daňová evidence

U této formy vedení účetnictví nejsou striktně vymezeny podmínky. Daňová evidence se řídí dle § 7b zákona o dani z příjmu. Touto evidencí se rozumí zaznamenávání příjmů a výdajů pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů.

Pro účely daňové evidence vám poslouží snadno vyplnitelné účetní doklady, kde budete zaznamenávat všechny firemní příjmy a výdaje.

Koho se týká podvojně účetnictví?

Jedná se především o právnické osoby, které v tomto ohledu nemají na výběr. Povinnost vedení účetnictví je stanovena v zákoně o účetnictví (563/1991 Sb.). Jakožto účetní jednotka účtujete o stavu a pohybu aktiv (majetku), závazků (pasiv) a rovněž zaznamenáváte náklady, výnosy a výsledek hospodaření.

Základní rozdíly:

- V podvojném účetnictví se evidují výnosy a náklady bez ohledu na zaplacení nebo inkaso peněžní částky.
- Daňová evidence účtuje příjmy a výdaje. Zde rozhoduje skutečný příjem nebo výdaj. Tip pro vás: na stránkách Sevt.cz naleznete vše potřebné pro daňovou evidenci.

V účetnictví se účtuje o výnosech a nákladech (bez ohledu na zaplacení nebo inkaso peněžní částky). Daňová evidence je evidencí o příjmech a výdajích, rozhodující je skutečný příjem nebo výdaj.

Češi se chtějí dožít alespoň devadesátky a od státu dostávat 18 tisíc korun

Žít aspoň do devadesáti, věnovat se rodině, koníčkům nebo cestování a nechat si vyplácet měsíční důchod kolem 18 tisíc korun. Stát na to mít nebude. Češi si to uvědomují, a přesto pro finanční zajištění příliš nedělají.

Dvě třetiny lidí chtějí žít aspoň do 90 let

Polovina Čechů chce oslavit devadesátku a zhruba každý šestý by se dokonce rád dožil celé stovky. Lidé logicky doufají, že se dožijí vysokého věku. Z různých statistik dostáváme zprávy o tom, že se střední délka života zvyšuje.

Podle některých sociologů nejsou stávající důchodové systémy, systémy zdravotní péče a sociálních služeb o seniory na tuto situaci připraveny. Většina lidí se spoléhá, že stát vše vyřeší. Pro dostatečné zabezpečení na důchod by si Češi měli odkládat alespoň pět až deset procent své mzdy. V současné době v Česku pobírá starobní důchod téměř 2,4 miliónu penzistů. Stát vyplácí starobní důchod celkem 583 lidem ve věku sto a více let.

Češi chtějí vyšší důchody

Tři pětiny dotazovaných Čechů se obávají nedostatku peněz, ale finanční stránku důchodu příliš neřeší. Jako ideální výši důchodu si lidé představují částku mezi 14 až 18 tisíci koruna-

mi v současných cenách. Otázkou zůstává, jak kýžených příjmů ve stáří dosáhnout. Podle průzkumu významně investuje jen každý třetí ekonomicky aktivní Čech, o něco více lidí se snaží šetřit na současných výdajích. Dále žít navíc pro Čechy zároveň neznamená zároveň déle pracovat a vydělávat v zaměstnání. Do důchodu chce odejít nejpозději v řádném termínu osm z deseti lidí.

Na důchod spoří v průměru 600 korun

Lidé, kteří si na důchod spoří, však ukládají příliš malé částky. Do dobrovolného třetího pilíře penzijního spoření průměrně ukládají jen necelých 600 korun. Například pokud se váš plat pohybuje kolem 26 000 korun, tedy zhruba na úrovni současných průměrných mzd, měli byste si každý měsíc odložit na penzi mezi 1300 až 2600 korunami.

Lidé žijí déle

Za posledních sto let se očekávaná doba dožití v České republice prodloužila o více než 30 roků. Děti, které se v současné době rodí, mají podle dat Českého statistického úřadu šanci žít přibližně 81 let. V roce 1920 se přitom muži měli šanci dožít v průměru 47 a ženy necelých 50 let. Delší život je paradoxně problémem především podle samotných důchodců. Ti totiž již přesně vědí, co přináší za těžkosti. Naopak třicátníci a čtyřicátníci jsou výrazně pozitivnější.

Delší život Čechů má financovat stát

Náklady spojené s prodlužujícím se životem by podle Čechů měl nést především stát. Tři ze čtyř dotázaných však jedním dechem dodávají, že jeho přístup se příliš nezlepšuje. Kromě peněz na penze mu chybí i dostatečná síť sociálních a zdravotnických služeb. Zejména současní senioři cítí problémy s hledáním vhodného bydlení. Naopak mladší generace děsí nedostatek pracovních i společenských příležitostí.

Doma není do čeho píchnout

Stavěli by měli stavět doma a ne jezdit po světě na výlety. Ale tady není do čeho píchnout

Prosadit se na zahraničních trzích je velice obtížné. V Německu, ale i v ostatních zemích je silný protekcionismus. Zadávací podmínky soutěží jsou udělány tak, abychom neprošli ani kvalifikací a mohly se tam uplatnit jen domácí firmy. To, co se chce po Česku, aby kdokoli, kdo přijde z Evropy, mohl podat nabídku, uplatnit své reference, to v zahraničí není. Německý trh je ještě otevřenější než třeba ve Francii nebo ve Švýcarsku. Tam se nechytí ani německé firmy. V Itálii nebo ve Francii se s vámi ani nebaví. Spravedlnost od nás dolů na jih není žádná a nahoru na sever je taková přiměřená. Tam se cítíte komfortněji, i když ani tam raději nemůžete soutěžit sami. Když se spojíte s místní firmou, možnosti jsou lepší. Také náklady u staveb v zahraničí jsou prostě vyšší.

Stavební firmy by měly stavět doma, ale tady není do čeho píchnout. V Praze není nic, stejně jako v celém Česku, jen na Slovensku existuje pár projektů, na něž se vrhli všichni. Přestože ekonomika roste, stavebnictví padá, to je paradox a extrém ve srovnání se sousedy.

Stavebnictví nikoho nezajímá. V Česku je to takový nechtěný obor, přitom na trhu děláme velké výkony. Stavebnictví nemá žádnou ochranu, nikdo se o něj nestará. Nikdo stavebnictví nekoordinuje a s tím by se něco mělo dělat. Zaměstnáváme spoustu lidí a děláme na špičkové úrovni a nikoho to nezajímá. Zemědělství má kompenzace,

na sucho na mokro, a kdo stavbařům kompenzuje, že mrzne a nemůžou dělat?

Vše je spojené s legislativou. Ve veřejném sektoru je zákon o veřejné zakázce, který už teď vypadá, že by se s ním mohlo pracovat, ale u vypisovatelů nejsou odvážní lidé. Nedokážou správně zákon použít. Nemělo by to skončit tak, že soutěže bude rozhodovat jedno jediné kritérium – nejnižší cena. Konsekvence se projeví až za několik let. Firmy to za ty peníze neudělají v odpovídající kvalitě, nebo dokonce vůbec.

Tlačí se sem zahraniční firmy, třeba Číňané a teď hodně Italové.

V cizině vědí, že i když se nic nestaví, vývoj a příprava projektů se nesmí zastavit. U nás přijde nový ministr a projekt se stopne.

Nový obchodní ředitel Českých Radiokomunikací

Novým obchodním ředitelem Českých Radiokomunikací se v říjnu stal bývalý ředitel obchodu ČD-Telematiky Miloš Mastník. Jeho hlavním úkolem bude řízení obchodních aktivit, včetně podpory prodeje a zákaznických řešení, ale i vedení marketingu a péče o zákazníky. Ve funkci nahradil Petra Síchrovského.

V oblasti telekomunikací se Miloš Mastník pohybuje od roku 2000. Nejprve působil v Českém Telecomu, řadu let zastával manažerské pozice ve firmě GTS a GTS Central Europe. Dva roky pak pracoval na pozici ředitele pro firemní marketing ve společnosti T-Mobile ČR.

České Radiokomunikace se vedle provozování vlastní sítě televizních a rozhlasových vysílačů zaměřují na propojování světa televize, rádia a internetu. Provozují také vlastní datová centra a optickou páteřní síť.

Čtyři uchazeči mají zájem o místo šéfa drážního regulátora

O místo ředitele nově připravovaného úřadu, takzvaného drážního regulátora, mají zájem čtyři uchazeči. Mezi uchazeči je i bývalý generální ředitel Českých drah Dalibor Zelený.

Ministerstvo dopravy nyní kontroluje správnost podaných přihlášek. Hodnotící komise poté z uchazečů vybere budoucího šéfa Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře.

Takzvaný drážní regulátor bude mít za úkol hlídat rovný přístup státu při přidělování kapacity dopravcům na přeplněných železničních tratích či chránit spoje objednané a financované z veřejných peněz proti komerčním linkám. Na starosti bude mít i přístup k letecké infrastruktuře.

Převzít by tak měl část kompetencí i zaměstnanců Drážního úřadu. Ten je organizací podřízenou ministerstvu dopravy, a nemůže tak plnit funkci nezávislého regulátora, kterého po Česku požaduje EU.

Kraj opravil šumperskou železniční školu

Jednu z budov Střední školy železniční, technické a služeb v Šumperku zrekonstruoval její zřizovatel, Olomoucký kraj. Jde o památkově chráněný objekt středověkého zámku. Rekonstrukce si vyžádala náklady ve výši 12 milionů korun, z toho Olomoucký kraj zaplatil 11 milionů a šumperská radnice přidala zbylých milion.

OHL ŽS získala peníze od mateřské firmy

Brněnská stavební společnost OHL ŽS, která byla loni v rekordní půlmiliardové ztrátě, formou zápůjčky dostala od mateřské OHL Central Europe 800 milionů korun. Schválení návrhu smlouvy má na programu počátkem prosince valná hromada. Firma chce také zvýšit svůj základní kapitál. Vyplývá to z pozvánky na valnou hromadu.

Základní kapitál páté firmy českého stavebnictví aktuálně činí 486 milionů korun. Firma plánuje jeho navýšení o dalších zhruba 188 milionů. Celkem bude emitováno 188,115 akcií. Jmenovitá hodnota jedné akcie činí 1000 korun. Na jednu dosavadní akcii o hodnotě 1000 Kč připadne podíl 0,3867 na jednu novou akcii. Akcie, které nebudou upsány s využitím přednostního práva, budou všechny nabídnuty společnosti OHL Central Europe, která je dosavadním hlavním akcionářem.

Valná hromada firmy se uskuteční v pondělí 5. prosince v Brně. Na programu je rozhodnutí o zvýšení základního kapitálu a v této souvislosti schválení návrhu smlouvy o započetí mezi OHL ŽS, a.s. a OHL Central Europe a.s.

Brněnská stavební společnost OHL ŽS měla loni přes rostoucí tržby rekordní ztrátu 585,3 milionu korun. Podle vedení firmy ztráta souvisí ještě s krizí ve stavebnictví. Firma utlučuje aktivity v zahraničí, například v Rusku. Na úhradu dosud nejvyšší ztráty firma použije nerozdělený zisk z minulých let. Ve ztrátě je firma dva roky po sobě, letos se chce vrátit do zisku.

Zakázky má ve střední Evropě i na Balkáně, ambiciózní projekt měla dělat v Rusku za Uralem. Investice na stavbu železnice se nakonec neuskutečnila.

Loni tržby společnosti i přes rostoucí ztrátu vzrostly o dvě miliardy na 12,5 miliardy korun a blíží se vrcholu z roku 2009. Zhruba polovinu výnosů firma realizovala na železnici, z toho čtyři miliardy v České republice a zbytek v zahraničí. K významným zakázkám patřila modernizace železničních tratí, například úsek mezi Blažovicemi a Nesovicemi na jihu Moravy nebo Tábor–Sudoměřice v jižních Čechách. Firma loni působila v patnácti zemích, ukončila aktivity v Rusku a minimalizovala projekty v Turecku, Ázerbájdžánu, Srbsku, Bulharsku a Černé Hoře. Ztrátovou zakázku měla také v Maďarsku, kde musela zaplatit vysoké penále, jeho část nyní vymáhá po subdodavatelích soudní cestou.

Na negativní výsledek OHL ŽS letos reagovala, jak jsme již dříve informovali, výměnou generálního ředitele. Michala Štefka, který firmu vedl 22 let, nahradil Petr Brzezina. Většinou výbalík akcií v brněnské firmě drží španělská OHL.

Po 20 letech se vrací vlaky Českých drah na trať ze Šumperka do Koutů nad Desnou

Vlaková trať z Šumperku do Koutů nad Desnou je jednou z mála plně soukromých tratí u nás. Využívá ji 300 tisíc lidí ročně. Od prosince se s novým vlakovým řádem na trať vrátí vlaky Českých drah po skoro 20 letech. Úsek je od loňska elektrifikovaný a pro Olomoucký kraj, jako objednatel dopravy, je smlouva s národním dopravcem efektivnější.

Velká povodeň v roce 1997 smetla koleje i železniční mosty. Tehdy dráhy ještě jako státní podnik z nařízení ministerstva dopravy odmítly trať opravit. Ovšem proti tomu se ohradily obce v údolí Desné.

Z hlediska osobní dopravy, ale také z hlediska nákladní dopravy mělo velký význam v tehdejší době trať opravit a udržet.

Vznikl Svazek obcí údolí Desné, rok dělníci opravovali železniční mosty, bagry upevňovaly koleje. Náklady přesáhly 65 milionů korun. V Loučné například zbyla jen nádražní budova.

Po rekonstrukci a opravách 20 let lokálně obsluhovaly vlaky soukromých dopravců. Od prosince ale na ni opět vedou vlaky Českých drah. Podle Olomouckého kraje, který je objednavatelem dopravy, je to nejednodušší řešení.

Pro cestující znamená změna zrychlení a zjednodušení cestování především pro ty, kteří jezdí z Olomouce až do Koutů nad Desnou. Z vlaku který přijel z Olomouce do Šumperka totiž museli přesednout a dále pokračovat jiným vlakem. Od prosince budou moci cestovat stejným vlakem až do Koutů nad Desnou. Nově si cestující nebudou muset kupovat ještě jeden cestovní doklad. Z Olomouce až do Jeseníků dojedou pouze na jednu jedinou jízdenku.

Smlouva, kterou České dráhy s Olomouckým krajem uzavřou, bude platit jen do roku 2019. Za 3 roky bude totiž probíhat nové výběrové řízení.

Nový rekord – pomohly zakázky v zahraničí

Tržby českého železničního průmyslu se blíží stomiliardové hranici. Členové Asociace firem železničního průmyslu ACRI loni utržili rekordních 91,1 miliardy korun, což je devítiprocentní nárůst oproti roku 2014.

Před pěti lety to bylo o dvacet miliard méně. Historicky nejvyšší je podíl exportu. Do zahraničí zamířilo 55 procent produkce.

K loňskému růstu přispěla hlavně výroba dílů vlaků, hodnotí výsledky Josef Bárta, generální ředitel společnosti CZ Loko a člen předsednictva ACRI.

Vyváží se vlaky, tramvaje, jejich díly a prakticky všechny součásti železničních tratí. Stále větší orientace na export, který zatím směřuje hlavně do východní Evropy, je pro české výrobce nezbytná. Domácí trh začal narážet na své hranice. České dráhy i dopravní podniky se finančně vyčerpaly investicemi do nových vozů. A železniční koridory se už nestaví takovým tempem.

Stát sice plánuje investovat přes sto miliard korun do vysokorychlostních tratí, z těch mají ale české firmy spíše obavy. S rychlými vlaky a kolejemi nemají potřebné zkušenosti. Největší díl zakázek by proto mohly získat zahraniční podniky.

Například Škoda Transportation si raději pojišťuje svou pozici v zahraničí. Koupila většinový podíl ve finském výrobci vlaků Transtech a chystá expanzi v USA, kde zvažuje i továrnu. To proto, aby nebyla závislá na domácím trhu. Včera také oznámila, že získala velkou zakázku na čtrnáct tramvají za miliardu korun pro německý Chemnitz.

Domácí trh je přesto pro kolejové výrobce důležitý. V oboru zde pracuje přes dvacet tisíc lidí. Producenti se snaží prosadit názor, že stavět v Česku příliš rychlou železnici není třeba.

V březnu v několika firmách zasahovala policie. Razie proběhla v budově Správy železniční cesty (SŽDC) i v centrále ACRI. A také u stavebních i projekčních firem, které se účastnily několika veřejných zakázek. Existuje podezření, že se firmy mezi sebou i se SŽDC domlouvaly.

Vyšetřování stále probíhá. Týká se také toho, zda nebyly ovlivňovány samotné projekty. Právě ty určují, kam se bude železniční doprava v Česku ubírat a jaké šance budou v budoucnu mít české firmy železničního průmyslu. Vyšetřuje se i příprava vysokorychlostní železnice. Ze soutěže na projekt nových tratí byla vyloučena španělská společnost ADIF, která má bohaté zkušenosti, a zakázku získala firma Sedop spolu s ACRI. Přitom právě členové ACRI mají zájem na tom, aby se nová železnice stavěla na nižší rychlosti.

Škoda Transportation vyrábí vlaky na rychlost zhruba 200 kilometrů v hodině a o vysokorychlostní železnici tvrdí, že je příliš drahá. Naopak zahraniční výrobci, jako je Siemens či Alstom, bojují za co nejvyšší rychlost na nových českých tratích s tím, že rychlejší vlak převezde denně více cestujících.

Po skončení 2. světové války bylo nutné intenzivně a rychle opravovat poničené tratě. Obdobně na tom byly i lokomotivy a vozový park. Začaly nebývalé práce na opravách poničených lokomotiv. Objevily se i lokomotivy zavlečené na území ČSR z okolních zemí. Většinou zde tyto lokomotivy sloužily 1 až 2 roky a potom se vracely zpět k původním majitelům.

K 31. 12. 1945 bylo celkem 2 415 lokomotiv provozuschopných. Jejich celková výkonnost dosahovala sotva 50 % výkonnosti předválečné.

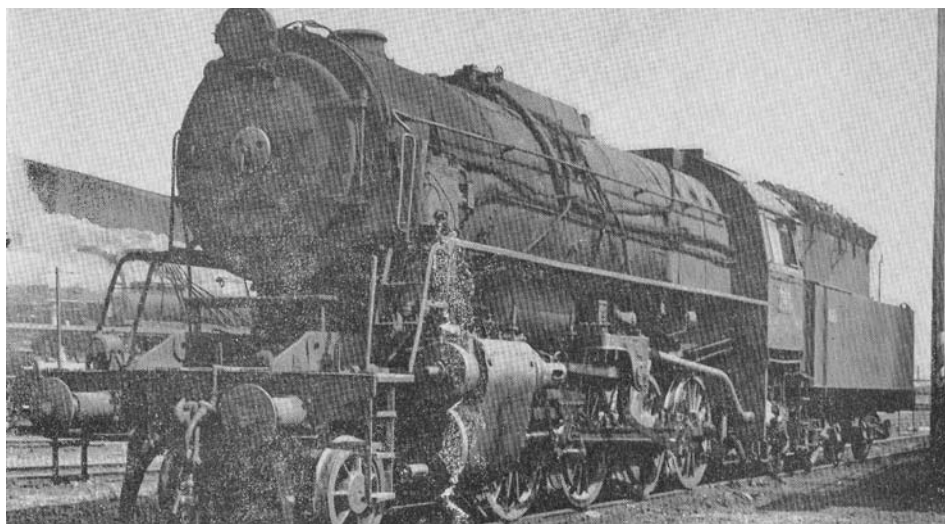
Podobně tomu bylo i s parkem nákladních vozů, kterých v roce 1938 měly ČSD 94 000 kusů, zatímco k 31. 12. 1945 pouze 49 000 kusů.

Ministerstvo dopravy se proto rozhodlo pronajmout od americké armády 20 parních lokomotiv typu Consolidation a dalších 60 těchto lokomotiv koupit z akce UNRRA. U nás dostaly označení 456.1. Poslední stroje tohoto typu v Československu dojezdily v roce 1973.

V roce 1946 byly anglickými konstruktéry navrženy pro osvobozené státy lokomotivy typu Liberation, které byly vyrobeny v lokomotivce Vulcan Foundry Ltd. ČSD přes UNRRA pořídily 15 kusů a řadu pojmenovaly 459.0.

Nové konstrukce parních lokomotiv po roce 1945, tj. řady 534.03, 423.0 a 433.0, vycházely z předválečných lokomotivních typů. V nich se již uplatnily moderní konstrukční prvky, až dosud užívané u cizích typů lokomotiv.

Prvním typem, zcela jiným a dosud u nás neobvyklým, byly lokomotivy řady 475.1. Odlišovaly se především skříňovým kotlem. Stavěny byly pro dopravu dálkových osobních vlaků a rych-

Parní lokomotiva řady 459.0

Parní lokomotiva řady 475.125

Parní lokomotiva řady 475.1142

líků na tratích s přípustnou hmotností na nápravu 15 t. Byly dvojčité s individuálním výkonem přes 1 900 koní. Při zkušebních jízdách lokomotivy dosahovaly rychlosti až 115 km/h. Lokomotivy 475.1 byly význačným mezníkem v konstrukci lokomotiv. Obsahovaly plno novinek jako např.: spalovací komoru, varník, dodatečně mechanický příkladač. Stroje to byly velmi spolehlivé a jed-

noduché a svými nízkými hmotnostmi na nápravu se hodily i pro provoz na tratích s lehčím traťovým svrškem.

Tyto skvělé lokomotivy dojezdily až v roce 1984.

(Čerpáno z knih a zdrojů týkajících se železnice, lokomotiv a železné dráhy)

Připravuje Karel Šimáček

Před 100 lety byla uvedena do provozu Transsibiřská magistrála

- Plán na stavbu železniční trati, která by spojovala Dálný východ a Sibiř s evropskou částí Ruska, představil počátkem roku 1891 car Alexandr III. Stavba Transsibu, jak se magistrále zkráceně říká, byla zahájena 31. května 1891.

- Provoz na klíčové části spojující Evropu s Dálným východem byl zahájen 14. července 1903. Tehdy se ještě cestovalo s několika přestupy, včetně plaveb parníkem v oblasti Bajkalu.

- Přímé spojení mezi Moskvou a Vladivostokem bylo uvedeno do provozu 18. října 1916 otevřením 2,5 kilometru dlouhého mostu přes řeku Amur u města Chabarovsk.

- V roce 1929 začala elektrifikace trati, plně elektrifikovanou se stala železnice v prosinci 2002.

- Celková délka magistrály je 9288,2 kilometru a cesta trvá přes šest dní. Zpočátku to bylo 16 dní. Za konečné stanice magistrály jsou pokládány hlavní vladivostocké nádraží a Jaroslavské nádraží v Moskvě. V současnosti

stoupá význam magistrály jako tepny pro nákladní dopravu.

- Transsib se nyní větví na několik tras. Jedna z nich vede například do střední Asie a před jezerem Bajkal se z Transsibiřské magistrály odděluje paralelní bajkalsko-amurská magistrála (BAM), která Bajkal obepíná ze severu, zatímco Transsib z jihu. Další trasy člověka zavedou například do Číny, včetně Pekingu, nebo Mongolska a jeho metropole Ulánbátaru. Trati před lety využil například severokorejský vůdce Kim Čong-il při své cestě do Moskvy, neboť se bojí létání.

- Ve svém nejvyšším bodě vede trať u Bajkalu ve výšce 1040 metrů nad mořem, v Amurském zálivu v Japonském moři naopak vedou koleje jen čtyři metry nad mořem. Přes 80 procent kolejí leží v Asii (7512 kilometrů), zbytek v Evropě (1777 kilometrů). Nejchladnější místo magistrály se nachází v úseku Mogoča-Skovorodino, kde zimní teploty dosahují až 62 stupňů pod nulou. Dráha protíná 21 subjektů

Ruské federace, 87 měst a 16 velkých řek. Nejdelší most přes řeku Amur má 2,6 kilometru. Přes dva kilometry má nejdelší tunel.

- Transsib má i smutnou část historie. V červnu 1989 na úseku mezi Samarou a Ufou vybuchl zkapalněný plyn unikající z poškozeného dálkového potrubí a zasáhl dva projíždějící osobní vlaky. Bilance byla hrozná: na místě zahynulo 258 lidí, dalších 317 zemřelo v nemocnicích. Celkem tak přišlo o život 575 pasažérů, dalších asi 600 lidí zůstalo kvůli popáleninám a dalším zraněním trvale postiženo. Havárie je druhou nejtragičtější obdobnou událostí v Evropě podle počtu obětí.

- Pojítkem České republiky s magistrálou jsou českoslovenští legionáři, kteří na čas ovládali rozsáhlá území podél trati, jenž je dodnes lemována památníky padlým legionářům. Ti šťastnější se potom přes železnici a Vladivostok přepravovali zpět do nezávislého Československa.

Vážení čtenáři,

ukončili jsme povídání o nejsložitějším a metabolicky neaktivnějším orgánu lidského těla – o játrech, ale ještě je úplně neopustíme. Postupně se přesuneme k žlučníku a žlučovým cestám, které jsou s játry velmi úzce spjaté.

Žlučové cesty slouží k transportu žluči z jater do duodena. Žlučovody začínají jako mezibuněčné štěrby, ve kterých stěnu tvoří přímo membrány jaterních buněk. Jaterní buňky jsou seřazené v trámčích a mají dva póly. Krev protékající mezi jaterními trámci „omývá“ v každém trámci pouze ten pól buňky, který je přivrácený k vlásečnici. Tvoří tzv. krevní pól jaterní buňky. Na protilehlém konci jaterní buňky začínají ve štěrbinách uvnitř trámců jaterní žlučovody. Tyto póly buňky jsou žlučovými póly jaterních buněk. Teprve v prostoru mezi jaterními lalůčky mají žlučovody vlastní, epitelem vystlanou stěnu. Tvoří první úsek tzv. **vnitrojaterních žlučových cest** – **intrahepatální**. Žlučovody sledující větvení portální žíly (mohutný žilní kmen, který sbírá krev z většiny břišních orgánů žaludku, střeva, sleziny a odvádí ji do jater) se spojují do stále větších vývodů, které vytvářejí pravý a levý jaterní žlučovod (ductus hepaticus dexter a sinister) – **extrahepatální žlučové cesty (mimojaterní)** se spojují do stále větších vývodů. Mimojaterní žlučové cesty začínají spojením **pravého a levého jaterního žlučovodu** (ductus hepaticus dexter et sinister). Žlučovody vystupují z pravého a levého jaterního laloku a po jejich spojení vzniká **společný jaterní vývod** – ductus hepaticus communis (hepatikus) a po jeho spojení s ductus cysticus (**vývod ze žlučníku**) vznikne ductus choledochus (společný žlučovod, hlavní žlučový vývod ústící do dvanáctníku (duodena) na Vaterova papila). Žlučovod je nejdelším úsekem žlučových cest. Celková délka mimojaterních žlučových cest je 5 až 8 cm a jejich šíře kolísá mezi 4 až 8 mm.

Jaterní buňky pracují jako **žlázové, zevně sekreторické buňky produkující žluč** do žlučovodů. Tvorba žluče je pouze jednou z jaterních funkcí. V prvním článku o játrech, v úvodu, byla popsána funkce jaterní buňky a jater. Pro zopakování – jaterní buňky zasahují prakticky do všech metabolických dějů v těle: přeměňují cukry na glykogen, rozkládají aminokyseliny a tvoří nové bílkoviny, podílejí se na tvorbě látek zabezpečujících srážení krve. V játrech se ukládají tuky a cukry a je zde zásoba některých vitamínů, zneškodňují (detoxikují) škodlivé nebo jedovaté látky (alkohol, amoniak aj.). Velké cévní řečiště jater představuje krevní nádrž, zadržující rezervní množství krve.

Žluč je hustá, hořká, žlutá nebo nazelenalá viskózní tekutina tvořená v játrech a skladovaná ve žlučníku. Každý den játra produkují asi 800 až 1000 ml žluče, tvoří se v jaterních buňkách nepřetržitě. Žluč je směsí **organických a anorganických sloučenin**, skládá se z **vody, bilirubinu, žlučových kyselin, cholesterolu, fosfolipidů a soli**. **Žlučové barvivo** bilirubin vzniká přeměnou krevního barviva hemoglobinu pocházejícího z přestárklých, odumřelých, zanikajících červených krvinek ve slezině. Žlučová barviva – červený bilirubin a zelený biliverdin, jsou odpadové produkty toxické pro organismus. Podmiňují barvu žluči, se kterou jsou vylučovány do dvanáctníku. Žlučová barviva se ve střevě rozkládají a podmiňují

i barvu stolice. (Bez jejich přítomnosti je stolice světlá, bělavá barva). Část rozpadlých žlučových barviv je vylučována také močí. **Soli žlučových kyselin** jsou nejdůležitější součástí žluči. Soli rozptylují (emulgují) tuky na drobné kapénky, které teprve v emulgované formě může efektivně štěpit pankreatická a střevní lipáza. Napomáhají transportu natrávených tuků střevní stěnou do krve tím, že s tuky vytvářejí částice zvané micely, které pronikají difúzí do střevních buněk a jsou dále zpracovány. Tuků umožňují vstřebání vitamínů rozpustných v tucích (A, D, E, K). Žlučové soli nejsou po použití zničeny, místo toho 80 až 90 % z nich se dostává zpět krví do jater (tzv. enterohepatální oběh), kde jsou tělu k dispozici k dalšímu použití. Žlučové minerální soli neutralizují kyselost částečně natrávené potravy ze žaludku.

Když potrava, zvláště mastná, vstoupí do dvanáctníku, uvolní se hormon zvaný cholecystokinin. Tento hormon se dostává krevním oběhem do žlučníku a způsobí stažení jeho stěn, které z něj vytlačí žluč, jako odpověď na přítomnost potravy. Žluč teče do tenkého střeva společným žlučovodem (ductus choledochus) a vyúsťuje do střeva v místě tzv. Vaterké papily (slizniční vyvýšenina s otvorem, kterým ústí žlučovod, často společně s vývodem slinivky břišní). Žluč je nezbytná pro trávicí pochody v tenkém střevě, trávení a vstřebávání tuků. Přejde-li potrava (zvláště tuky) do dvanáctníku, uvolní se svěrač a dojde ke stahu žlučníku. **Koncentrovaná žluč** odtéká ze žlučníku do duodena. Po úplném vyprázdnění žlučníku odtéká do dvanáctníku pouze **nekoncentrovaná jaterní žluč**, jejíž emulgační schopnost je malá.

Funkce žluči v organizmu:

- emulgace tuků,
- napomáhá rezorpci (vstřebávání, pohlcování) vitamínů rozpustných v tucích,
- působí na exkreci (vylučování, vyměšování, odstraňování) bilirubinu, cholesterolu, steroidních hormonů, těžkých kovů, léků, toxických látek,
- aktivuje proteolytické enzymy – rozložení bílkovin na menší části,
- neutralizuje střevní obsah,
- napomáhá rezorpci žlučových kyselin

Žlučník (vesica fellea) – rezervoár pro žluč

je váček hruškovitého tvaru 5 až 8 cm dlouhý, s kapacitou asi 60 ml žluči, objem 30 až 70 ml. Leží na spodní ploše jater. Sliznice žlučníku je složena v četné řasy, které jsou schopné vstřebat velké množství vody a elektrolytů. Žluč, která je tvořena jaterními buňkami, trvale plyne odtéká do žlučových cest, postupně naplňuje žlučové cesty a přetéká do žlučníku, zde se vstřebává voda a žluč se postupně koncentruje. Funkcí, úlohou žlučníku je uchování a zahuštění žluče, vydávání žluče do duodena pod vlivem cholecystokininu. Denně se v játrech vytvoří 500 až 1000 ml žluči.

Bez žluči, např. při uzavěru žlučových cest žlučovými kameny, se 80 % tuků neštěpí a tuk, ale i v tucích rozpustné vitamíny opouštějí trávicí trakt v neužitkovém stavu.

Podrobně se kamenům (litiázě) v žlučníku i v žlučových cestách budeme věnovat v dalších kapitolách – cholesterolová litiáza – žluč je přesycena cholesterolem, pigmentové kameny – obsahují bilirubin a jeho soli.

Vyšetření žlučníku a žlučových cest:

anamnéza, fyzikální vyšetření a vyšetřovací metody.

Vyšetřovací metody: laboratorní, zobrazovací a endoskopické metody.

Laboratorní metody: k nejčastějším patří biochemické vyšetření – ALT, GMT, bilirubin, AST, ALT, cholesterol, nádorové markery: CA 19-9, CEA a imunologické vyšetření.

Zobrazovací metody: mezi dnes běžně užívané metody patří:

*nativní RTG snímek břicha – kalcifikované kameny žlučníku, ileus – neprůchodnost střev
*ultrasonografie – základní zobrazovací metoda – choroby žlučníku a žlučových cest intrahepatálních i extrahepatálních, pankreatu

*CT – nádory žlučníku, žlučových cest, slinivky, onemocnění slinivky

*Magnetická rezonance
Metody využívající RTG a kontrastní látku k zobrazení žlučníku a žlučových cest:

*cholecystografie – nyní se používá vzácně, doplňkové vyšetření

*ERCP endoskopická retrográdní cholangiografie – zásadní zobrazovací metodu žlučových cest a pankreatických vývodů – kameny, nádory, zúžení žlučových cest, inkterus (žluté zbarvení kůže) nejasné příčiny. Na zobrazovací metodu může navázat řada terapeutických výkonů.

*PTC perkutánní transhepatální cholangiografie

Endoskopické metody: u chorob žlučníku a žlučových cest slouží k diagnostickým a též k terapeutickým účelům:

*endoskopická papilotomie – protěti Vaterovy papily – kameny žlučovodu, zúžení papily, zánět žlučových cest, akutní zánět slinivky

*odstranění konkrementů ze žlučových cest

*drenáž žlučových cest – zajištění průchodnosti žlučových cest a odtoku žluči zavedením endoprotézy

*zevní transkutánní drenáž žlučových cest – přes hrudní stěnu se provede punkce žlučového systému a po dilataci (roztažení) kanálu je zaveden plastový drén. Užívá se při benigních a nádorových stenózách (zúžení) žlučových cest. Může být i přístupovou cestou pro odstranění nebo laserovou destrukci konkrementů nebo lokální radiační terapii nádorů žlučových cest.

Příště nás čekají nemoci žlučníku a žlučových cest – kameny, záněty, komplikace po operaci žlučníku, nádory.

Zdraví na prodej

VYPLATÍ SE JÍT SE SVÝMI NEDUHY K LÉKAŘSKÉ CELEBRITĚ?
JE MOŽNÉ SI V ČESKU KOUPIT LEPŠÍ ZDRAVÍ?

Zhruba uprostřed klidné okrajové čtvrti pražského Radotína ve slepé ulici, nedaleko staršího kina vás zaujme třípatrová světle modrá vila. Jedna z prvních privátních klinik v Česku, založená v roce 1993, která nabízí všechny služby plastické chirurgie.

V posledních dvou letech nabízí i chirurgii ruky, psychologii a psychiatrii. A to všechno s obratem pohybujícím se v desítkách milionů korun ročně.

Tato klinika je dlouholetý rodinný byznys. Pracuje v ní manželka i tři dcery, ta prostřední ji dnes už prakticky řídí. Plastická chirurgie je dobrý byznys.

Točí se zde hodně peněz, ale ve zdravotnických oborech si na sebe dokáže vydělat každý. Některé jsou podnikatelsky zajímavější. K těm výdělečnějším se pak řadí například oční, asistovaná reprodukce (IVF), cévní chirurgie či stomatology.

Ze zkušeností jednoznačně vyplývá, že tuto poptávku dobře registrují různí investoři, a tak vedle zaběhnutých soukromých klinik, jež se zabývají tradičními „cash“ obory jako plastika, oční lasery, stomatology či IVF, pomalu vyrůstají privátní kliniky například s ortopedií či gynecologií.

Vznik privátních zařízení má jeden pozitivní efekt – alespoň částečně dochází k redukci šedé ekonomiky ve zdravotnictví.

Zdravotnictví jako zlatý důl?

Vyplývá z toho tedy, že tuzemské soukromé zdravotnictví zažívá boom? Byznysmeni jako Tomáš Chrenek, Petr Kellner, Marek Dospiva či Andrej Babiš by těžko investovali do něčeho, co by nevynášelo. I proto všichni jmenovaní několik let vlastní či provozují soukromá zdravotnická zařízení a ve zdravotnictví podnikají ve velkém, i třeba „jen“ síť lékáren. Soukromníci jsou v českém zdravotním systému víc než doma: podle posledních údajů Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR z roku 2013 bylo v Česku evidováno 29 218 poskytovatelů zdravotnických služeb, přičemž v případě více než 28 tisíc z nich je založila nějaká fyzická či právnická osoba, případně církev.

Ke konci roku 2013 v nich pracovalo zhruba 80 procent lékařů včetně zubařů; podíl lůžek, která pod ně spadají, je 70 procent. Dnes jsou ta procenta vyšší.

Vypadá to, jako by pro soukromníky představovalo zdravotnictví zlatý důl. Založení a provozování vlastního pracoviště v dnešní konkurenci je v Česku náročné.

Podnikání v medicíně má svá specifika kvůli zdravotním pojišťovnám. „Stát je vlastní, přiděluje si dotace a upravuje si každý rok pravidla, aby mu to vyšlo,“ tvrdí například zubař a majitel Kliniky a institutu estetické medicíny Asklepion Roman Šmucler a situaci přirovnává ke stavu na železnici, kde proti sobě stojí soukromníci a České dráhy. Větší konkurence může přinést v medicíně i na kolejích – nižší ceny a vyšší kvalitu. Časem to dopadne tak, že privát zvítězí kvalitou a cenou.

Roman Šmucler začal kliniku Asklepion budovat v roce 1996, dnes ji prezentuje jako největší zařízení svého druhu ve střední Evropě, kde pracuje 60 specializovaných lékařů a dalších 150 zdravotníků. Jen v Praze nabízí péči v osmi zdravotnických oborech. Vedle toho vlastní i tři další pobočky a zároveň je spoluvlastníkem Nemocnice Na Pleši nedaleko Prahy.

Je tedy podnikání ve zdravotnictví jednoduché? Podle některých oslovených lékařů a majitelů privátních zařízení je výhodou medicíny, že když znají dobře svůj obor, vědí, co bude za pět let. A pokud „makají“, je úspěch takřka jistý. Jedním z nejvýdělečnějších oborů ve zdravotnictví je asistovaná reprodukce (drahé dítě ze zkumavky). Investiční fond Andreje Babiše Hartenberg vlastní třeba pražské GynCentrum, předloni koupil reprodukční kliniku Gennet a patří pod něj také soukromá klinika Reprofit International, jedno z největších pracovišť v Česku. V brněnském centru pracuje více než 90 lékařů. V plánu je otevření pobočky v Ostravě. Při opakovaných pokusech o otěhotnění nebo i kvůli vyššímu věku mohou klienti zaplatit za své „dítě ze zkumavky“ i více než 100 tisíc korun.

Nejdůležitějším faktorem je pro kliniku úspěšnost a kvalita léčby, což přináší nové klienty, tím dostatek práce a z toho pramenící zisk. Ten soukromé podnikání ve zdravotnictví v menším či větším měřítku přináší všem, kteří ve zdravotnictví podnikají.

Všichni se shodli, že vydělat na sebe mohou všechny zdravotnické obory, i ty, které nelze „přetransformovat do soukromá“. Některé to dokážou více, jiné méně.

Důležitá je efektivita managementu

Je lepší oficiálně zaplatit soukromé klinice než někde v nemocničním výtahu strkat doktorovi obálku do kapsy.

OBORY, KTERÉ VYDĚLÁVAJÍ

PLASTICKÁ ESTETICKÁ CHIRURGIE

191 plastických chirurgů pracovalo v oboru ke konci roku 2013.

20 tis. až 30 tis. zkrášlovacích operací provedou lékaři v ČR ročně.

20 mil. kosmetických zákroků bylo provedeno na světě v roce 2014.

20 % lidí v ČR zákrok estetické chirurgie podstoupilo.

Nejčastější zákroky – oční víčka, odstáté boltce, zvětšení/zmenšení prsou, liposukce.

ZUBNÍ

7568 zubních lékařů bylo v ČR evidováno ke konci roku 2013.

1 zubař připadal ke konci roku 2013 na 1416 obyvatel ČR.

70 % dětí ve věku 12 let má zubní kaz.

Nejčastější zákroky – zubní výplně, zubní protézy, čištění zubních kanálků.

OČNÍ

1102 očních lékařů bylo v ČR evidováno ke konci roku 2013.

5,56 mil. vyšetření bylo provedeno v očních ordinacích.

6 mil. lidí v ČR nosí dioptrické brýle.

33 % lidí volí místo brýlí kontaktní čočky.

Nejčastější zákroky – laserové operace očí, korekce krátkozrakosti, operace zákalů.

ASISTOVANÁ REPRODUKCE

27 tisíc umělých oplodnění bylo provedeno v ČR v roce 2013.

41 center asistované reprodukce je v ČR.

30 tisíc Kč je průměrný doplatek na jeden cyklus IVF.

2393 dětí se narodilo po umělém oplodnění v roce 2013.

33 % pacientů tuzemských center tvoří cizinci.

REKREAČNÍ CHATA JELENÍ BOUDY

Rekreační zařízení ZO SKANSKA ŽS
(dříve Železniční stavitelství Praha) –
Sedmidolí 141/Jelení boudy

Chata se nachází asi v polovině cesty mezi Špindlerovým Mlýnem a Špindlerovkou a je vhodná pro zimní i letní rekreaci. V okolí tři vleky, sáňkařská dráha.

Ubytování

Kapacita chaty je 20 lůžek v 5 pokojích. Společná kuchyně a sociální zařízení, společenská místnost s kulečnickem a televizorem se satelitním programem.

V místě se platí poplatek (tzv. vzdušné) v ceně 15 Kč/osoba/den. V létě možnost parkování přímo u chaty (5 míst), v zimě dvě parkovací místa nad chatou.

V případě hromadných akcí (školení, soustředění) cena dohodou.

Kontakt a objednávky

Mgr. Jana Geigrová tel: 737 257 677,
e-mail: jana.geigrova@skanska.cz

	Letní sezona		Zimní sezona	
Cena poukazu	Člen OSŽ	Nečlen OSŽ	Člen OSŽ	Nečlen OSŽ
Dospělý/dítě	130,- Kč	200,- Kč	160,- Kč	250,- Kč
Auto / den	20,- Kč	40,- Kč	20,- Kč	40,- Kč
Pes/ pobyt	100,- Kč	100,- Kč	100,- Kč	100,- Kč

CHATA LENKA OSTRUŽNÁ

Rekreační zařízení v majetku ZO OSŽ
při AŽD Praha výrobní závod Brno

Chata leží v lesnaté krajině Ramzovského sedla v osadě Ostružná v nadmořské výšce 700 metrů. Místo na rozhraní dvou pohoří. Z jedné strany Rychlebské hory s kopcem Ostružníkem (952 m) a z druhé strany Hrubý Jeseník s horou Šerákem (1351 m). Z Ramzovského sedla lehce dostupná lanovkou. Celé okolí je východiskem k výletům a turistice do oblasti Hrubého Jeseníku – na Šerák, Kepník, Praděd a na Rychlebské hory – Petříkov, Paprsek, Smrk, Jeskyně Na Pomezí.

V zimě je Ostružná se třemi vleky a běžec-kými tratěmi ideální k zimním sportům.

V letním období je možné navštívit koupaliště ve městě Jeseník vzdáleném od chaty 14 km.

Ubytování

Kapacita objektu – 1 až 5 lůžkové pokoje s možností přistýlky

Stravování

— vlastní s možností vaření – kuchyně je společná vybavená kuchyňskou linkou s elektrickým sporákem, dvě ledničky. Každý pokoj má své vlastní nádobí.

— v blízké restauraci či nedalekém hotelu

Sociální zařízení je společné. U chaty je malé hřiště, pískoviště, houpacíky a ohniště.

Doprava

Vlakem do cílové stanice Ostružná, kde staví všechny spoje i rychlíky z Brna i z Prahy. Od nádraží je to k chatě 5 minut pěšky.

Autobus má zastávku u Obecního úřadu v Ostružné a vzdálenost cca 100 m k chatě.

Parkování je možné na soukromém pozemku u chaty.

Objednávky

Paní Helena Otrusinová, Křižíkova 32 Brno, PSČ 612 00.

Objednávky na telefon

č. 549 122 241 nebo
e-mail: otrusinova.helena@azd.cz

Cena poukazu

Pro dospělého i dítě činí 250 Kč na den.

Byli jsme při tom

Jednání oblastní sportovní komise OSŽ se 8. listopadu 2016 v Ústí nad Labem v hotelu Bohemia účastnil místopředseda OSŽ Miroslav Novotný, tajemnice NeRV Renata Dousková, vedoucí mezinárodního oddělení OSŽ Ing. Ondřej Šmehlík. Jednání řídil předseda sportovní komise Stanislav Nosek. Hostem jednání byl také přednosta provozního ob-

vodu OŘ SŽDC Ústí nad Labem Pavel Venkrbec. Kromě hodnocení průběhu sportovních akcí v letošním roce, jejich financování, se členové komise zabývali také ubývajícím počtem mladých zaměstnanců na železnici a tím i klesajícím počtem sportovců. Odpoledne se po jednání část členů svezla lanovkou na vyhlídku restaurace Větru-

še a místopředseda OSŽ Miroslav Novotný spolu s tajemnicí Renatou Douskovou využili pozvání k účasti na vernisáži fotografií v galerii. O hudební produkci se postarala bluegressová skupina šesti muzikantů v čele s Robertem Mouchou, jedním z členů kapely Fešáci. Vernisáže fotografií Vladimíra Polesného, člena hudební skupiny, se jako vždy účastnila minimálně padesátka lidí. Tuto galerii již třetím rokem provozuje Ing. Zdeněk Fišer, který na železnici také po absolvování vysoké školy.

mg

MČR železničářů nad 45 let

Mistrovství České republiky v kuželnkách železničářů v kategorii mužů a žen nad 45 let se konalo ve dnech 15. a 16. listopadu ve Valticích. Zápolilo mezi sebou dvacet sportovců obojího pohlaví. Nejlepší muž dosáhl počtu 1169 kolků, nejlepší žena 1067.

Pořadí:

Muži

- 1) Jaroslav Sedlář
- 2) Ruda Hofmann
- 3) Petr Šístek

Ženy

- 1) Bedřiška Šrotová
- 2) Pepi Friedlová
- 3) Eliška Dokoupilová

Oblastní závody železničářů ve sjezdovém lyžování – 2017

Odborové sdružení železničářů ve spolupráci s ČD, a.s., ČD Cargo, a.s. a SŽDC pořádá Oblastní závody železničářů ve sjezdovém lyžování pro rok 2017.

Organizačně zajišťuje RSK OSŽ Praha.

Závody se konají ve dnech 8. a 9. ledna 2017 ve Vysokém nad Jizerou.

Technické zajištění organizuje Český SKI KLUB Vysoké nad Jizerou.

Čestným ředitelem bude Ing. Vladimír Filip, ředitel SŽDC OŘ Hradec Králové, ředitelem Miloš Paleček, tajemník PV OSŽ SŽDC, ředitelem závodu Ladislav Kučera, hlavním rozhodčím Zdeněk Seidl a organizačními pracovníky Stanislav Nosek, Jaroslav Nastoupil, Václav Slezák, Pavel Vanický, Milan Držmíšek a Nika Palečková. Tato soutěž je nominační na MM USIC ve sjezdovém lyžování v roce 2018 a je tedy

umožněna účast i rodinným příslušníkům, dětem ve věku 16 až 21 let (v roce konání).

Zájemci zašlou přihlášky na e-mail: stanislav.nosek@osz.org

Termín přihlášek končí 10. prosince 2016, nebo obsazením maximální kapacity chaty.

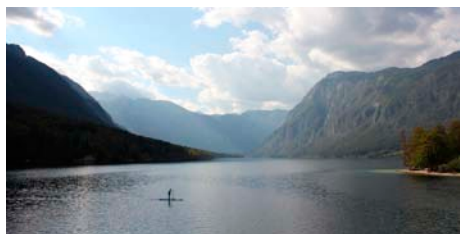
Sraz účastníků bude 8. ledna 2017 do 17 hod v Kořenově – Hotel Lesní Chata.

NA VÝLETĚ PO SLOVINSKU

Ve dnech 23. až 28. října uspořádal ZV OSŽ bývalého závodu 50 EES každoroční turistický poznávací zájezd, tentokrát situovaný do Slovinska. Během šestidenního zájezdu jsme se seznámili s hlavními turistickými cíli, ke kterým patří například letovisko Bled na břehu stejnojmenného jezera, soutěska Vintgar, Bohinjské jezero odkud je vidět i Triglav. Za zmínku ale stojí i Postojenské jeskyně – jeden z největších a nejúchvatnějších jeskynních systémů na světě dlouhý 20 km a chráněný UNESCO. Navštívili jsme i obec Lipica se světoznámým chovem koní – Lipicánů, středověký Predjamský hrad vestavěný do skály, ale i další národní parky a letoviska.

Ubytování jsme měli na třech místech. Dvě noci v krásném prostředí Bledského jezera ve městě Bledu, dvě noci ve městě Postojna a poslední noc v hlavním městě Ljublani. Účastnilo se 72 zaměstnanců, kteří po skončení zájezdu hodnotili letošní akci jako velice pěknou. Počasí nám rovněž přálo, čímž atmosféře zájezdu dodalo pohodu. Za všechny jsem musel poděkovat naší delegátce (průvodkyni Klárce z CK Brenna, která nám vše nachystala a všude nás provázela). Myslím, že nejen já, ale i ostatní účastníci zájezdu znali do té doby Slovinsko jen z průjezdu do Chorvatska, ale to je velká chyba. Slovinsko je země, kterou stojí za to navštívit, pobýt zde a poznat jeho krásy, ať už to jsou hory, jeskyně či hrady a zámky a jejich krásné upravená města a vesnice.

Oldřich Sobol

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Hana Frydryšková – OHL ŽS

Oldřich Sobol – OHL ŽS

MUDr. Gabriela Ritterová – DZ Olomouc

Ing. Milan Konta – AŽD Praha

Dagmar Halámková – DZ Ostrava

Jana Handrejchová – ČD Travel

Jaroslava Myšková – DZ Česká Třebová

Martin Slaviček – AŽD Praha, MZ Kolín